समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

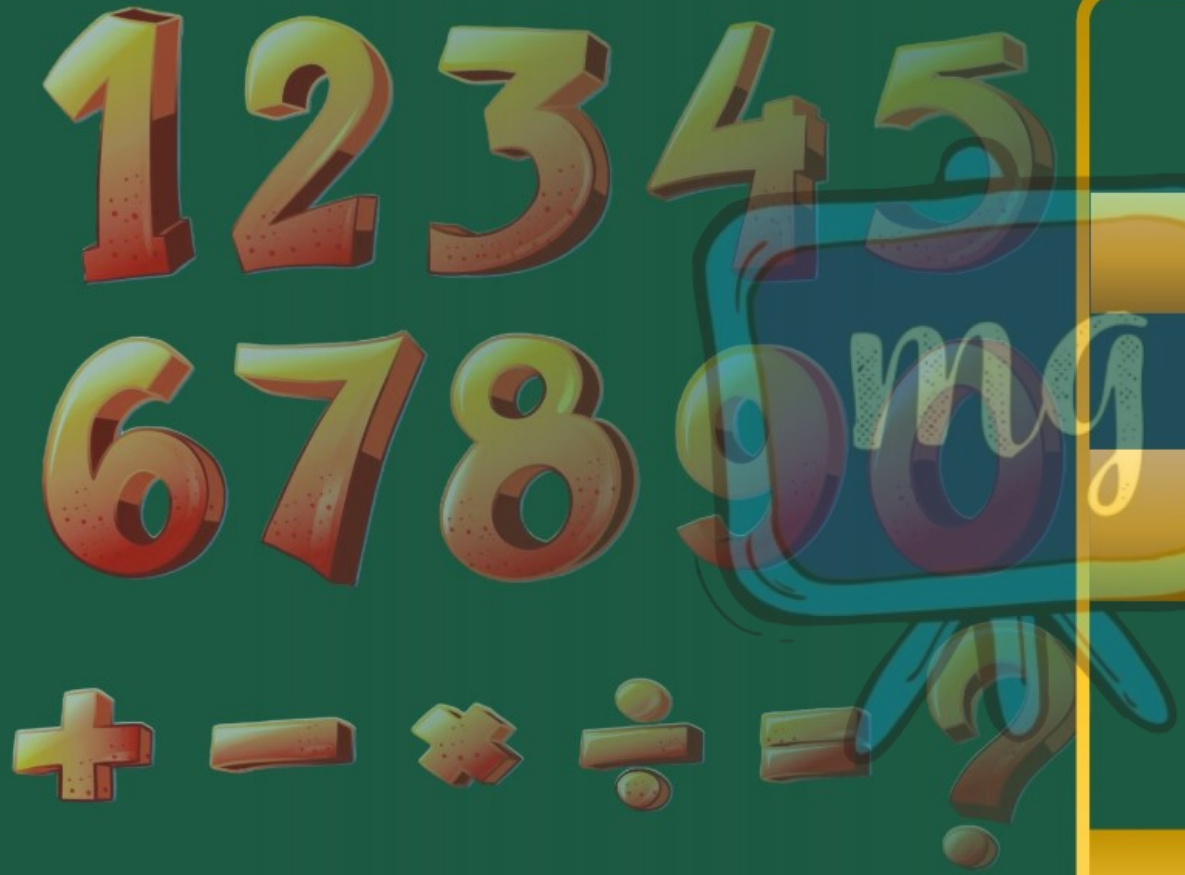

সপ্তম শ্ৰেণীৰ বাবে

গণিত

অধ্যায় - ২

ভগ্নাংশ আৰু দশমিক

অংশ – ১৫

দশমিক সংখ্যাৰ পূৰণ

ওজশ্ৰী শইকীয়া

দশমিক সংখ্যাৰ পূৰণ
(Multiplication of decimal numbers)

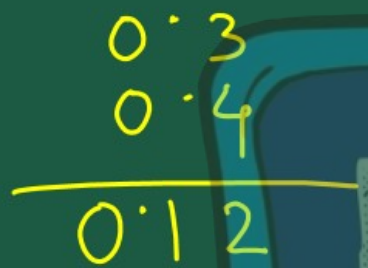

দশমিক সংখ্যাৰ পূৰণৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰথমতে দশমিক বিন্দু নাই বুলি ধৰি লৈ সাধাৰণ পূৰ্ণ সংখ্যাৰ পূৰণৰ দৰেই পূৰণ কৰি ল'ব লাগে আৰু পাছত পূৰণ কৰা সংখ্যা দুটাৰ যিমানটা অংকৰ আগত দশমিক বিন্দু থাকে, পূৰণফলটোত সিমানটা অংকৰ আগত দশমিক বিন্দুটো বহুৱাই দিলেই পূৰণ কৰা হৈ যায়।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

উদাহৰণ - 10

0.1 আৰু 0.2 ৰ পূৰণফল কেনেকৈ উলিয়াবা?

$$\begin{array}{r} 0.1 \\ \times\ 0.2 \\ \hline 0.02 \end{array}$$

$\because\ 0.1 = \frac{1}{10}$

$0.2 = \frac{2}{10}$

$\therefore\ 0.1 \times 0.2 = \frac{1}{10} \times \frac{2}{10}$

$= \frac{2}{100} = 0.02$

$0.1 \times 0.2 = 0.02$

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

উদাহৰণ - 11

0.5 আৰু 0.3 ৰ মান উলিওৱা।

$$\begin{array}{r} 0.5 \\ 0.3 \\ \hline 0.15 \end{array}$$

উঃ- $0.5 \times 0.3 = 0.15$

বা 0.5×0.3

$= \frac{5}{10} \times \frac{3}{10}$

$= \frac{15}{100} = 0.15$

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

উদাহৰণ - 12

(i) $0.2 \times 0.3 = \frac{2}{10} \times \frac{3}{10} = \frac{6}{100} = 0.06$

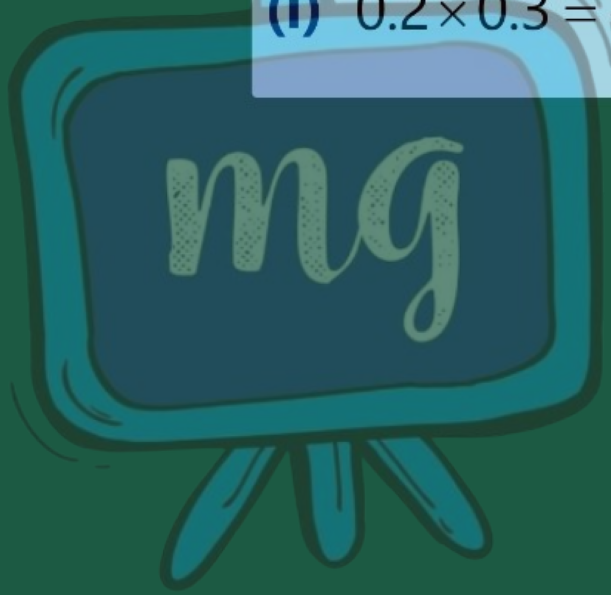

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

উদাহৰণ - 12

(ii) $0.4 \times 0.8 = \frac{4}{10} \times \frac{8}{10} = \frac{32}{100} = 0.32$

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

উদাহৰণ - 13

ৰাজুহঁতৰ বিদ্যালয়ৰ ফুলনি বাগিছাখনৰ দৈর্ঘ্য 8.25 মিটাৰ আৰু প্ৰস্থ 6.65 মিটাৰ। বাগিছাখনৰ কালি উলিওৱা।

সমাধান :

বাগিছাখনৰ দৈর্ঘ্য = 8.25 মিটাৰ

,, প্ৰস্থ = 6.65 মিটাৰ

∴ বাগিছাখনৰ কালি = (দৈর্ঘ্য × প্ৰস্থ)

= (8.25 × 6.65) বর্গ মি.

= 54.86 বর্গ.মি (প্ৰায়)

8·25
6·65
4125
4950
4950
54·8625

দশমিক সংখ্যাক 10, 100 আৰু 1000 ৰে পূৰণ

(Multiplying decimal number by 10, 100 and 1000)

$$0.2 = \frac{2}{10}$$

$$1.1 = \frac{11}{10}$$

$$3.25 = \frac{325}{100}$$

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

দশমিক বিন্দুৰ পিছৰ সংখ্যাৰ সংখ্যাৰ ভিত্তিত এটা দশমিক সংখ্যাক ভগ্নাংশলৈ ৰূপান্তৰ কৰিব পাৰি।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

দশমিক সংখ্যাক 10, 100 আৰু 1000 ৰে পূৰণ

$5.83 \times 10 = \frac{583}{100} \times 10 = \frac{5830}{100} = 58.3$

$5.83 \times 100 = \frac{583}{100} \times 100 = \frac{58300}{100} = 583$

$5.83 \times 1000 = \frac{583}{100} \times 1000 = 5830$

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

উদাহৰণ - 14

4.721 ক 10, 100 আৰু 1000 ৰে পূৰণ কৰোঁ আহা —

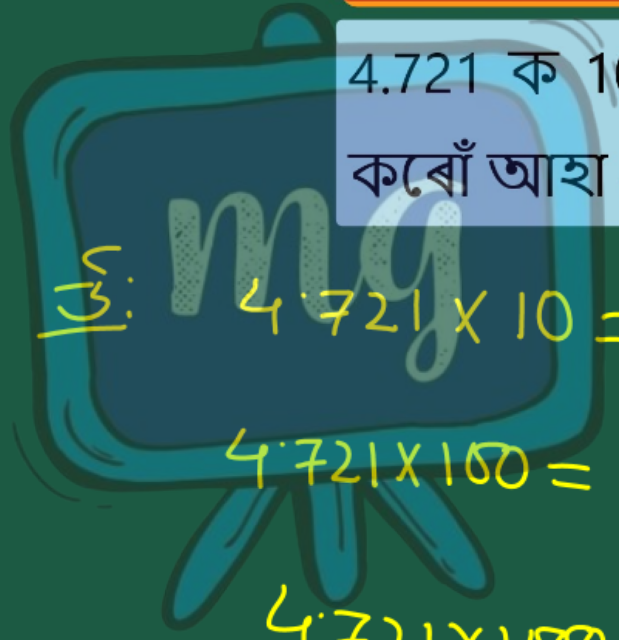

<u>চ:</u> $4.721 \times 10 = \frac{4721}{1000} \times 10 = 4721$

$4.721 \times 100 = \frac{4721}{1000} \times 100 = 472.1$

$4.721 \times 1000 = \frac{4721}{1000} \times 1000 = 4721$

মূল্যায়ন

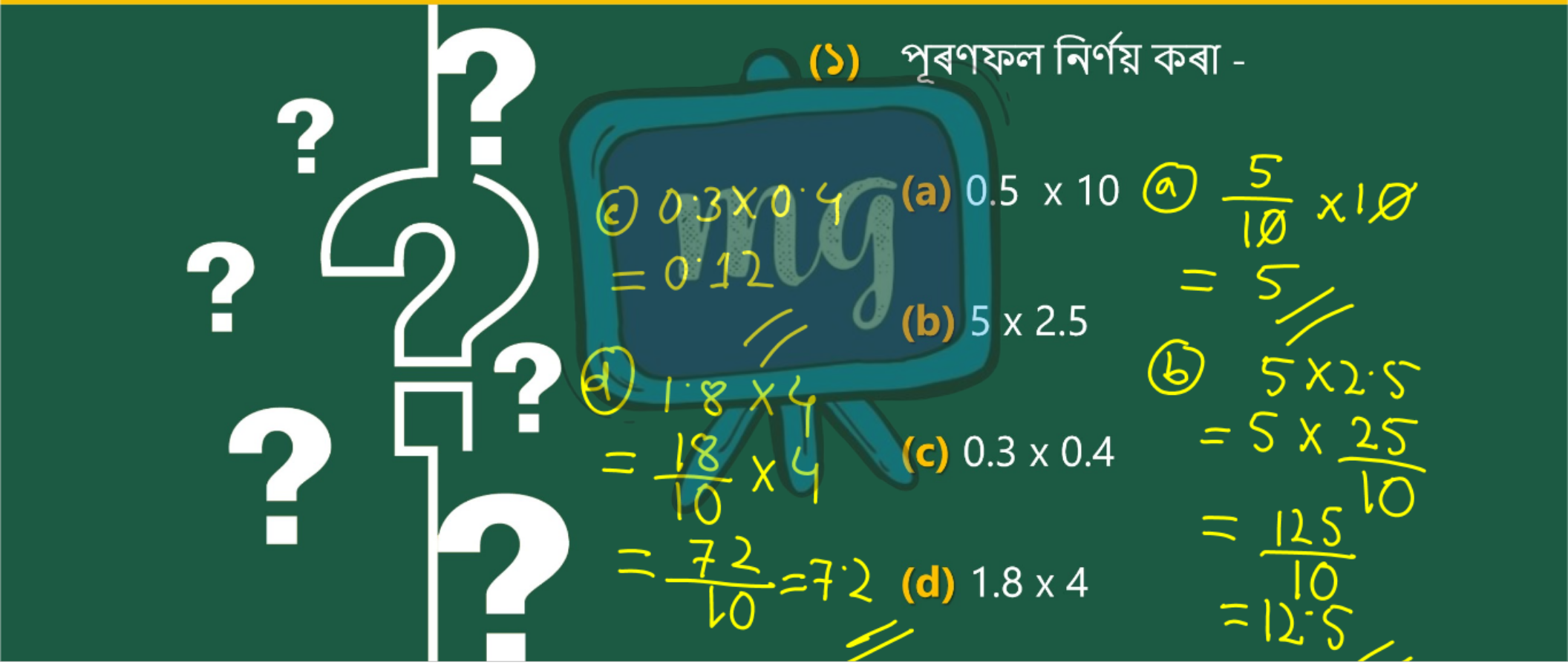

(১) পূৰণফল নির্ণয় কৰা -

(a) 0.5 x 10

(b) 5 x 2.5

(c) 0.3 x 0.4

(d) 1.8 x 4

ⓒ 0.3×0.4
$= 0.12$

ⓓ 1.8×4
$= \frac{18}{10} \times 4$
$= \frac{72}{10} = 7.2$

ⓐ $\frac{5}{10} \times 10$
$= 5$

ⓑ 5×2.5
$= 5 \times \frac{25}{10}$
$= \frac{125}{10}$
$= 12.5$